

แนะนำหนังสือ

คนข้ามแดน: ความเรียงว่าด้วยมานุษยวิทยาอีสานศึกษา

พัฒนา กิตติอาษา

สาขาพัฒนาสังคม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น

คนข้ามแดน: ความเรียงว่าด้วยมานุษยวิทยาอีสานศึกษาของพัฒนา กิตติอาษา เป็นหนังสือที่ให้ในหลายสิ่งกับผู้ที่มีความสนใจในการศึกษาเชิงมานุษยวิทยาหรือการศึกษาทางสังคมศาสตร์โดยทั่วไป ที่ไม่ว่าจะอย่างไร ก็เป็นการศึกษาที่สมควรต้องใส่ใจกับทั้งโครงสร้างของพลังอำนาจในสังคมและเรื่องละเอียดอ่อนในตัวคนแต่ละคน ที่ถูกบ่มเพาะขึ้นมาด้วยบริบททางสังคมและวัฒนธรรม รวมถึงประสบการณ์ชีวิตอันจำเพาะที่แตกต่างกันไป

หนังสือเล่มนี้ให้ทั้งวิธีวิทยาในการเก็บข้อมูลภาคสนาม แนวคิดทฤษฎีที่ว่าด้วยการปรับตัวของผู้คนและสังคมที่กำลังก้าวเข้ามาเผชิญกับความทันสมัย เมื่อความทันสมัยถูกนำมาใช้ในนามของการสร้างชาติแทนพุทธศาสนาที่ชนชั้นนำไทยนิยมใช้มาตั้งแต่อดีต ภาพแห่งความเป็นอนิจจังที่พุทธศาสนาเน้นย้ำมาโดยตลอดก็ได้ถูกฉายให้เห็นอย่างชัดเจน กระทั่งในตัวเนื้อหาของศาสนาพุทธเอง ความทันสมัยในนามของการพัฒนาทางเศรษฐกิจแบบใหม่ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ยังเป็นบริบทสำคัญที่ผลักดันให้พัฒนา กิติอาษา ผู้เรียกตนเองว่านักมานุษยวิทยาชายขอบผู้นี้สามารถสร้างกรอบการอธิบายคนอีสานข้ามแดนได้อย่างมีสีสันและกลืนอายุของความเป็นโลกาท้องถิ่นภิวัตน์ได้อย่างน่าสนใจ คนอีสานข้ามแดนทั้งในและนอกประเทศเหล่านี้มีบ้านอยู่ในใจ อยู่ในความคิดคำนึง แต่บ้านในความเป็นจริงเป็นสิ่งที่มิก็เหมือนไม่มี เพราะพวกเขาทำได้อย่างมากก็แค่กลับไปเยือนถิ่นฐานบ้านเกิดแต่ไม่ใช้กลับไปอยู่ ความทันสมัยชี้นำและบีบคั้นให้แรงงานอีสานหลายล้านคนจำเป็นต้องละทิ้งถิ่นฐานบ้านจริงแล้ววิ่งเข้ามาสู่บ้านในใจที่ตามตัวพวกเขาไปในทุกถิ่นที่เป็นที่อยู่ที่ทำงานปลายทางของพวกเขา มีแต่ลูกอีสานข้ามแดน เช่น พัฒนา กิติอาษา เท่านั้น ที่จะสามารถวาดบรรยายถึงทักษะ ความสามารถ หรือเราอาจจะเรียกมันว่าศิลปศาสตร์ในการดิ้นรนต่อสู้ชีวิตของแรงงานชาวอีสานได้อย่างจับใจและมีนัยทางวิชาการเช่นที่ปรากฏในหนังสือเล่มนี้